

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності

КОМПЛЕКСНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

з теми:

**«НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ
ПАТ «ОДЕСЬКИЙ КАБЕЛЬНИЙ ЗАВОД «ОДЕСКАБЕЛЬ»»**

Науковий керівник комплексної
випускної роботи: к.е.н., доцент Єгупов Ю.А.

(вч. ступінь, посада, П.І.Б.)

Розділ: «Удосконалення організації контролю

якості продукції на підприємстві»

Виконавець: Іванов І.С.
(П.І.Б. студента)

Наук. керівник: к.е.н., доцент Дегтярьова О.О.
(вч. ступінь, посада, П.І.Б.)

Одеса 2019

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
“ ___ ” _____ 201__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (шифр та
найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка та стратегія розвитку підприємства»
(назва освітньої програми)
на тему: **«Удосконалення організації контролю якості продукції на підприємстві»**
(назва теми)

Виконавець:

студент гр.4 факультету економіки та
управління підприємництвом
Іванов Ігор Сергійович
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

ОДЕСА – 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ	
ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ	7
1.1. Якість продукції: сутність та показники	7
1.2. Контроль як функція управління якістю на підприємстві.....	16
1.3. Особливості організації контролю якості продукції на	21
промислових підприємствах.....	
1.4. Ефективність контролю якості продукції та шляхи його	28
вдосконалення.....	
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ	
ПРОДУКЦІЇ ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ».....	33
2.1. Аналіз кабельної галузі.....	39
2.2. Загальна характеристика господарсько-фінансової діяльності	
ПАТ «Одескабель».....	37
2.3. Аналіз організації контролю якості продукції ПАТ	
«Одескабель».....	55
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ	
КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ».....	59
3.1. Впровадження функції централізованого контролю інформації	
щодо якості продукції ПАТ «Одескабель».....	59
3.2. Організація контролю знань ПАТ «Одескабель», як основи науково-	
дослідних та конструкторських робіт.....	63
3.3.	

Впровадження тотального контролю результатів технологічних
операцій при застосуванні ERP-системи ПАТ

«Одескабель».....	67
ВИСНОВКИ	70
Список використаних джерел	73
Додатки	79

ВСТУП

Актуальність теми. Контроль якості продукції є складовою системи управління якістю на підприємстві. Контроль якості у сьогоденні не ототожнюється виключно з технічним контролем. Це функція управління якістю, яка охоплює своєю дією усі процеси підприємства. Вона дуже тісно переплетена з плануванням якості й використовується у цілісному циклі вдосконалення діяльності підприємства.

Організаційний розвиток контролю якості на підприємстві потребує сучасних інформаційних та комунікаційних технологій, підштовхує подальшу діджиталізацію управління підприємством. Саме наскрізний характер контролю примушує підприємство шукати нові можливості автоматизації роботи з величезним масивом підконтрольних даних.

Різним аспектам організації контролю якості продукції присвячені праці таких українських та зарубіжних науковців: Бичківський Р. В., Бондаренко С. М., Василевич Л. Ф., Векслер Е. М., Єгупов Ю. А., Ільєнкова С. Д., Мотало В.П., Мотало А.В., Еванс Дж. Р. та ін.

Предметом дослідження є методичні та теоретичні аспекти організації контролю якості продукції підприємства та напрями її покращення.

Об'єктом дослідження є діяльність ПАТ «Одескабель».

Метою кваліфікаційної роботи є аналіз організації контролю якості продукції в рамках системи управління якістю на підприємстві та розробка заходів з її вдосконалення.

Завданнями, які слід розв'язати задля досягнення мети, є такі:

1. дослідження теоретичних аспектів організації контролю якості продукції, зокрема контролю як функції управління якістю на підприємстві,
2. дослідження проблем оцінки ефективності контролю якості продукції та шляхів його вдосконалення;
3. аналіз кабельної галузі та її особливостей функціонування в сучасній

- Україні;
4. аналіз господарської діяльності ПАТ «Одескабель»;
 5. аналіз фінансово-економічного стану ПАТ «Одескабель»;
 6. аналіз підсистеми контролю якості продукції у складі системи управління якістю на ПАТ «Одескабель»;
 7. розробка заходів з вдосконалення організації контролю якості продукції ПАТ «Одескабель».

В процесі дослідження використовувалися загальноприйняті в економічній науці методи вивчення: абстрактно-логічний, статистико-економічний, системний аналіз. Традиційні способи і прийоми економічного аналізу. Обробка даних здійснювалась з використанням сучасних комп'ютерних технологій.

Інформаційною базою дослідження з'явилися дані економічної літератури вітчизняних і зарубіжних авторів, матеріали конференцій, публікації в економічних і електронних виданнях, дані фінансової звітності, інші планові та звітні дані підприємства.

Елементи наукової новизни одержаних результатів полягають у узагальненні діючих концептуальних засад контролю якості продукції як складової системи управління якістю на підприємстві й теоретико-методологічних основ його організації на виробничому підприємстві, що дало змогу визначити проблемні аспекти організації контролю якості продукції на підприємстві та обґрунтувати напрями її покращення.

Практична значущість отриманих результатів. Практична значущість даного дослідження полягає в узагальненні науково-теоретичних і розробці практичних положень щодо організації контролю якості продукції на підприємстві. Запропоновані заходи мають практичну цінність для підвищення ефективності діяльності підприємства.

Структура кваліфікаційної роботи. Структура роботи обумовлена метою та окресленими завданнями дослідження. Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновку, списку використаних джерел (54

найменування). Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 78 сторінки комп'ютерного тексту, містить 17 таблиць та 7 рисунків.

ВИСНОВКИ

1. Якість продукції є вагомим чинником конкурентоспроможності підприємства. Якість продукції сьогодні визначається в рамках системи якості підприємства, яка має своє ієрархію, де якість системи визначає якість процесів, а якість процесів, у свою чергу, визначає якість продукції. Тобто, визначення якості потребує системного підходу.

Однією з головних функцій управління якістю є контроль. Функція контролю разом із плануванням підтримують цілеспрямований розвиток підприємства через постійне покращення процесів, з яких складається його діяльність.

Основна мета контролю якості – гарантувати, що продукція (послуга, процес) відповідають конкретним вимогам і є надійними, задовільними і стійкими у фінансовому відношенні.

Процес контролю якості продукції підприємства, як функції управління, передбачає виконання таких дій: спостереження, перевірка, реєстрування, порівняння, виявлення відхилень від встановлених цілей, параметрів і обмежень, виявлення тенденцій, підтримання зворотного зв'язку.

Контроль якості продукції надає інформаційну базу для аналізу. Однак, не завжди можна відокремити ці функції одну від одної, тому що контроль і аналіз відбуваються одночасно. Зрощування функцій контролю і аналізу набуває розповсюдження в рамках управління підприємством з розширенням автоматизації контрольних процесів.

Часто неможливо розділити функції контролю та аналізу. Подальша діджиталізація контрольних процесів на підприємстві прискорює зростання функцій контролю й аналізу.

Моніторинг слід вважати складовою контролю якості продукції.

2. Наявність ефективних процесів оперативного контролю якості, які доповнюють планування якості, вкрай необхідні для того, щоб продукція та

послуги, що постачаються клієнтам, відповідали технічним умовам та вимогам. Це забезпечує задоволення клієнтів та постійне зростання та процвітання організації.

Організація контролю якості здійснюється в рамках системи управління якістю, тому вона повинна бути узгодженою з принципами, цілями, політикою, структурою, методами управління якістю, які встановлюються на підприємстві.

3. Загальним висновком щодо ситуації у галузі є такі: галузь є прибутковою, перспективною, з досить високим рівнем інтенсивності конкуренції; у галузі є домінуючі виробники продукції – явні лідери; для підтримки конкурентної позиції українські підприємства мають активно займатись інноваційною діяльністю, розширювати асортимент та підвищувати якість продукції.

4. Аналіз основних техніко-економічних показників господарської діяльності ПАТ «Одескабель» за період з 2016 по 2018 роки надав можливість зробити висновки щодо позитивних та негативних тенденцій, які намітились у діяльності підприємства за досліджуваний період.

Виявлені такі позитивні тенденції: зростання обсягів виробництва найбільш перспективних видів продукції; стабільність прирощування обсягів виробництва продукції; збільшення числа робочих місць; підвищення середньої оплати праці на одного працівника підприємства.

Виявлені наступні негативні тенденції: нестабільність реалізації продукції; підвищення витрат на одну гривню реалізованої продукції; зниження прибутку від реалізації продукції та чистого прибутку; зниження рентабельності продукції та активів підприємства.

5. На підставі аналізу показників фінансового стану підприємства можна зробити висновок, що за досліджуваний період підприємство не має достатньо власних коштів і відчуває залежність від позикових коштів.

Узагальнюючі висновки аналізу показників платоспроможності та ліквідності підприємства за період 2016-2018 роки, слід відмітити погіршення фінансового стану

підприємства, зміцнення його залежності від зовнішніх джерел фінансування (позикового капіталу).

На основі аналізу ринку, а також всебічного аналізу фінансовогосподарської діяльності підприємства проведено SWOT-аналіз ПАТ «Одескабель», який є міцною методичною основою для розробки заходів щодо розвитку ПАТ «Одескабель».

6. Аналіз організації системи якості дозволяє зробити висновок, що замкненість контролю якості в окремих функціональних зонах порушує цілісність підсистеми контролю якості продукції підприємства. Не здійснюється принцип простежуваності результатів контролю, що перешкоджає, зокрема, контролю знань підприємства та створюванню бази знань, яка має бути обов'язковим елементом сучасної системи управління якістю діяльності підприємства та умовою його стабільного розвитку. Постійна повноцінна взаємодія та обмін інформацією спостерігається тільки між функціональними зонами централізованого управління якістю та управлінням технічними відділами (зона технічного директора).

Таким чином, удосконалення організації контролю якості ПАТ «Одескабель» повинно бути спрямованим на подолання міжфункціональних бар'єрів.

7. Запропоновано та обґрунтовано наступні рекомендації, спрямовані на покращення організації контролю якості продукції ПАТ «Одескабель»:

1. впровадження функції централізованого контролю інформації щодо якості продукції ПАТ «Одескабель»;
2. організація контролю знань ПАТ «Одескабель», як основи науководослідних та конструкторських робіт;
3. впровадження тотального контролю результатів технологічних операцій при застосуванні ERP-системи ПАТ «Одескабель».

Розрахунки економічного ефекту підтверджують доцільність впровадження вище означених заходів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Басовский Л.Е., Протасьев В.Б. Управление качеством : Учебник. – М: ИНФРА_М, 2001. – 212 с.
2. Бардаш С. В. Економічний контроль в Україні: системний підхід : монографія / С. В. Бардаш. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 656 с.
3. Биба В. В., Теницька Н. Б. Якість продукції як чинник конкурентоспроможності підприємства / В. В. Биба, Н. Б. Теницька // Економіка і суспільство. Мукачевський державний університет. – 2017. – №12, с. 171-176.
4. Бичківський Р. В. Планування і оцінювання рівня якості продукції / Р. В. Бичківський, А. В. Гунькало, О. І. Краснопольська // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". – 2005. – № 530 : Автоматика, вимірювання та керування. – С. 185–194.
5. Бондаренко С. М., Леус А. Ю. Оцінка рівня якості продукції на підприємстві / С. М. Бондаренко, А. Ю. Леус // Ефективна економіка. [Електронний ресурс] – 2017. – № 4. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5527>
6. Бутинець Т. А. Внутрішній контроль : елементи організації системи / Т. А. Бутинець // Вісник Житомирського державного технологічного університету / Економічні науки – Житомир: ЖДТУ, 2008.- №1(43). – С. 28.
7. Варакута С.А. Управление качеством продукции : Учебное пособие. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 207 с.
8. Вартеман С. Б., Джоуб Дж. М. Статистичні методи забезпечення якості / С. Б. Вартеман, Дж. М. Джоуб // Пер. укр. Григоренко Р., Півтрок А, Яблонський С. – К. : Видавничий центр Київського нац. торг.-екон. ун-ту, 2003. – 254 с.
9. Векслер Е.М., Рифа В.М., Василевич Л.Ф. Менеджмент якості: Навчальний посібник. – К.: “ВД”Професіонал”, 2008. – 320 с.

10. Гиссин В.И. Управление качеством продукции : Учебн. Пособие. – Ростов н/Д: Феникс, 2000. – 256 с.
11. Горлова О. П. Оцінка економічного ефекту підвищення якості процесів виробництва і реалізації продукції / О. П. Горлова // Вісник Львівського державного інституту новітніх технологій та управління ім. В.Чорновола "Актуальні проблеми ринкової економіки". – Луцьк: Волинський інститут економіки та менеджменту ЦІЗРВД, 2009. - №5. – С. 43-50.
12. Горлова О. П. Проблеми розвитку систем управління якістю на підприємствах України / О. П. Горлова // Економіка підприємства : сучасні проблеми теорії та практики : матеріали четвертої міжнар. наук.-практ. конф., 18 вересня 2015 р. – Одеса, Атлант, 2015. – С. 227-228.
13. Дегтярева О.А. Контроллинг: Учебное пособие. – Одесса: Пальмира, 2008. – 364 с.
14. Дзьоба В. Б. Удосконалення методики оцінки ефективності системи внутрішнього контролю / В. Б. Дзьоба // «Young Scientist», 2017. - №12(52). – С. 609-611.
15. Донцова Л. В. Бенчмаркинг как инструмент оценки эффективности системы внутреннего контроля : монография / Л. В. Донцова – М.: ПРОСПЕКТ, 2016. – 128 с.
16. ДСТУ ISO 9000:2015 Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів.
17. ДСТУ ISO 9001:2015 Системи управління якістю. Вимоги.
18. ДСТУ ISO 9004:2012 Системи управління якістю.
19. ДСТУ 3021-95 Випробування і контроль якості продукції. Терміни та визначення.
20. Елін А. І. Деякі підходи до оцінки ефективності контрольних заходів в кредитних організаціях / А. І. Елін, І. К. Кобозев // Контролінг. – 2005. - №3.

21. Економіка підприємства: магістерський курс : підручник. Ч. 2 / М. В. Загірняк [та ін.] ; ред. М. В. Загірняк, П. Г. Перерва, О. І. Маслак. – Кременчук : ТОВ "Кременчуцька міська друкарня", 2015. – 756 с.
22. Закон України «Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції», 2000р.
23. Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності», 2015р.
24. Зверяков М. И. Промышленная политика и механизмы ее реализации/ М. И. Зверяков // Экономика Украины. – 2016. – № 6. – С. 3–18.
25. Зверяков М. І. Пізнавальний потенціал політичної економії [Текст] / М. І. Зверяков // Економічна теорія . – 2012. – № 3. – С. 5–14.
26. Зянько В. В., Тесьолкіна А. О. Роль внутрішнього контролю в процесі управління підприємством / В. В. Зянько, А. О. Тесьолкіна // Вісник Вінницького політехнічного інституту, 2016. - №1. – С. 39-43.
27. Кобелева Т. О., Перерва П. Г. Дослідження ринку підприємств електротехнічної промисловості, 2017. URL:
http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/31078/1/Kobeleva_Doslidzhennia_rynku_pidprijemstv_2017.pdf
28. Концепция контроллинга: Управленческий учет. Система отчетности. Бюджетирование. / Horvath & Partners ; Пер. с нем. – 2-е изд. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2006. – 267 с.
29. Максимова В. Ф. Внутрішній контроль економічної діяльності промислового підприємства: системний підхід до розвитку: монографія / В. Ф. Максимова. – К.: АВРІО, 2005. – 264 с.
30. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затв. Наказом Міністерства економіки України 19.01.2006 № 14 (у редакції наказу Міністерства економіки України від 26.10.2010 № 1361).

31. Мотало В.П. Система оцінювання якості продукції з використанням віртуальної міри якості / Стадник Б. І, Мотало В.П., Мотало А.В. // Стандартизація, сертифікація, якість. — 2009. — № 2. — С. 48—55.
32. Мотало В.П., Мотало А.В. Аналіз основних проблем теорії кваліметричних вимірювань / В.П. Мотало, А.В. Мотало // Стандартизація, сертифікація, якість. — 2011. - №1 — с.60-64.
31. Новик І. В. Організація системи внутрішнього контролю на підприємстві / І. В. Новик // Наукові записки. Економічні науки, 2017. - №2(55). — С. 188-196.
32. Орел В. М. Сутність і роль контролю як функції управління / В.М. Орел // Ефективна економіка. — [Електронний ресурс] — 2013. — № 6. — Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3763>
33. Организация производства на промышленном предприятии / Учебное пособие епод ред. Егупова Ю.А. — Одесса: Автограф, 2006 — 436 с.
34. Осипов В. И. Методы факторного анализа и планирования в промышленности : учеб. пособ. / Осипов В. И. — К.: УМК ВО при Минвузе УССР, 1989. — 212 с.
35. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>. — Назва з екрану.
36. Пантелеєв В. П. Внутрішньогосподарський контроль: методологія та організація: монографія / В. П. Пантелеєв; Державна академія статистики, обліку та аудиту. — К. : ДП «Інформаційне агенство», 2008. — 491 с.
37. Патраманська Л. Ю. Удосконалення підходів до оцінки ефективності внутрішнього контролю на підприємствах електронної комерції / Л. Ю. Патраманська // Ефективна економіка, 2016. - №10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5209> (дата звернення 18.10.2019).
38. Пічугіна М. А. Напрями розвитку партнерських зв'язків підприємств галузі

- (на прикладі кабельної промисловості) / М. А. Пічугіна // Науковий вісник Херсонського державного університету. – Херсон: 2014. – Випуск 5, частина 2. – с. 238 – 242.
39. Попова Н. В., Арсеньєва Л. Ю., Мисюра Т. Г. Контроль якості та безпечності продукції галузі: Курс лекцій для студ. напрямку 6.051701 "Харчові технології та інженерія" ден. та заоч. форм навч. – К.: НУХТ, 2012. – 175 с.
40. Семенова В. Г. Напрямки ефективного розвитку підприємств кабельної промисловості / В. Г. Семенова // URL:
<http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3422/1/Напрямки%20ефективного%20розвитку%20підприємств%20кабельної%20промисловості.pdf>
41. Термін «Моніторинг» [Електронний ресурс]: офіційний сайт Законодавство України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/16031> (дата звернення: 07.11.2019).
42. Траченко Л. А. Системи управління якістю підприємств сфери інжинірингу : монографія / Л. А. Траченко – Одеса : ОНЕУ, 2019. – 380 с.
43. Управление качеством: Учебник для вузов / С.Д. Ильенкова, Н.Д. Ильенкова, В.С. Мхитарян и др.; Под ред. С.Д. Ильенковой. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 334 с.
44. Фомин В.Н. Квалиметрия. Управление качеством. Сертификация: Учебное пособие/ Фомин В.Н. – М.: Ось-89, 2002. – 384 с.
45. Чейз, Ричард Б., Джейкобс, Ф. Роберт, Аквилано, Николас Дж. Производственный и операционный менеджмент, 10-е издание: Пер. с англ.. – М.: ООО «И.Д.Вильямс», 2007. – 1184 с.: ил. – Парал. тит. англ.
46. Что такое контроль качества? [Електронний ресурс]: офіційний сайт БелПроектКонсалтинг. – Режим доступу: <https://bpk.by/chto-takoe-kontrolkachestva> (дата звернення: 07.11.2019).

- 47.Шимко О. В., Підгора Є. О. Динаміка ринку електротехнічної продукції та перспективи розвитку ринку до 2020 року // О. В. Шимко, Є. О. Підгора // Reporter Of The Priazovskyi State Technical University, Section: Economic sciences, 2017. – Iss.33, p.254-259.
- 48.Шаповал М.І. Менеджмент якості: Підручник. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2003. – 475 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
- 49.Шишкин И.Ф. Теоретическая метрология: Ученик для вузов/ Шишкин И.Ф. – М.: Издательство стандартов, 1991. – 471 с.
- 50.Analysis Of China's Fiber Optic Cable Industry In 2019. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.china-ofcmachine.com/news/7777665444-20995079.html>
- 51.Gorlova O. ISO standards and quality costs as instruments of Companies' Competitive advantage / O. Gorlova, M. Grzybowska-Brzezińska, I. Żuchowski // Socio-economic research bulletin : collection of scientific works / chief editor M. I. Zveryakov; Odessa National Economic University. – Odessa, 2012. - Issue 46 (3), part 1. – P. 44-51. URI: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/686>
- 52.ISO 9001 Operational Planning and Control / EBS Quality Solutions, 2018. URL: <https://www.ebsindy.com/iso-9001-operational-planning-and-control/> (дата звернення 17.10.2019).
- 53.James R. Evans, William M. Lindsay. The management & control of quality. – 4th ed. – South-Western College Publishing, 1999. – 840.
- 54.Smida. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://smida.gov.ua>